

open actualiteitenzender

Nethoofd Jan Hautekiet. © rr

JAN HAUTEKIET: RADIO 1 IS TEVEEL EEN 'LOKETRADIO' GEWORDEN

Dat zou kunnen betekenen dat de gespecialiseerde muziekprogramma's in de avond het eerste slachtoffer worden van de renovatie. „We moeten inderdaad erg behoedzaam omspringen met gesloten themaprogramma's, maar dat betekent nog niet dat die muziek daarom helemaal niet meer aan bod kan komen op Radio 1", stelt Hautekiet.

De actualiteit wordt meer dan ooit de brandstof voor wat Radio 1 gaat doen. De zender moet een open actualiteitenzender worden, waarop de luisteraar op elk moment van de dag kan vernemen wat er in Vlaanderen en in de wereld gebeurt, zonder evenwel een nieuwszender te worden.

Hoofredacteur Jos Bouveroux, ook lid van de stuurgroep voor de vernieuwing van Radio 1, is erg blij met die duidelijke keuze. „Op de huidige Radio 1 wordt de informatie nog veel te veel in hokjes opgedeeld, met aparte rubrieken en/of programma's over politiek, sport, economie, cultuur en lifestyle. Bovendien stopt het nieuws niet tussen *Voor de dag* en *Lopende zaken* en tussen *Lopende zaken* en *De wandelgangen*. Radio 1 moet de hele dag door en op alle terreinen een *open flow* van actualiteit worden.”

Radio 1 moet zich volgens Bouveroux concentreren op „nieuws” en „uitleg bij het nieuws”. „Maar we moeten niet langer de pretentie hebben om alles tot op de bodem uit te diepen. Daarvoor zijn er andere media die veel beter geschikt zijn.” De hele vernieuwingsoperatie is er dan ook op gericht op een soepele manier op nieuws in te spelen en de hele programmering daarop af te stemmen.

Toch leeft binnen en buiten de VRT de vrees dat de renovatie tot vervlakking zal leiden. „Vervlakking kan nooit de missie zijn van een medium”, reageert Hautekiet. „Maar het moet wel onze missie zijn om te werken aan een consistentere en meer herkenbaar profiel. Daarom moet Radio 1 een duidelijk gezicht en een duidelijk aanbod hebben.”

► www.standaard.be/vrtherstructureert

Compositie voor 192 luidsprekers

Reportage. Drie componisten mikken tijdens November Music op een nieuwe luisterervaring.

Van onze medewerker Maarten Beirens

EINDHOVEN. Een verlaten fabrieksgebouw in Eindhoven. In een van de kamers staat een batterij met een indrukwekkend aantal kleine luidsprekers opgesteld. Een vierkant van tien bij tien meter, omzoomd door 192 speakers.

Het is de proefopstelling van *Wave Field Synthesis*. Dit is *surround sound* op zijn best. Met de installatie wil de Nederlandse stichting The Game of Life een ruimtelijke beleving bieden voor elektronische muziek. Drie componisten hebben er nieuw werk voor geschreven. Tijdens het Nederlands-Vlaamse festival November Music kan het publiek voor het eerst luisteren en... kijken.

SPECTACULAIRE LUISTERERVING

Even uitleggen. Of u nu een „gewone” stereo in huis hebt of een *dolby surround systeem* rond uw favoriete televisie-zetel hebt opgetrokken, we zijn allemaal vertrouwd met hoe luidsprekers trachten te suggereren dat een geluid vanuit een bepaalde richting komt, of zich zelfs lijkt te verplaatsen.

Wave Field Synthesis doet net hetzelfde, maar veel nauwkeuriger én volgens een totaal ander principe. „Wat stereo en dolby surround doen is eigenlijk je hersenen foppen”, zegt Erwin Roebroeks van The Game of Life. „Ze doen je hersenen geloven dat het geluid op een bepaalde plek klinkt, maar zelfs dan blijft het duidelijk dat de klank uit de luidsprekers komt.”

Niet zo met *Wave Field Synthesis*, dus. Dit systeem is in staat om voor elk geluid een fysieke geluidsbron te simuleren, die zowel buiten als binnen het vierkant van de luidsprekers kan liggen. Een geluid wordt op die manier over een groot aantal vlak naast elkaar geplaatste luidsprekers verdeeld, zodat die de natuurlijke beweging van de geluidsgolven vanuit een bepaalde plek nabootsen.

„De bedoeling is dat het geluid los komt te staan van de luidsprekers”, zegt Wouter Snoei, die de software van het systeem heeft ontworpen. Hij is ook een van de componisten van wie een werk voor dit systeem te horen is.

Het klinkt behoorlijk futuristisch en de installatie ziet er ook zo uit, met 192 2-weg speakers, 12 subwoofers, 24 8-ka-

naals versterkers, twee krachtige computers en één laptop en natuurlijk héél veel draden, waaronder 300 meter luidsprekerkabel. Maar ondanks alle elektronica werkt dit systeem gewoon op basis van het Huyghens-principe, ontdekt en gedocumenteerd door de Nederlandse astronoom en fysicus Christiaan Huyghens in 1678. Zulke *Wave Field Synthesis*-installaties worden al een hele tijd gebouwd in onderzoekslaboratoria. Zo deden de makers hier een beroep op de kennis van de TU Delft die al twintig jaar geleden een WFS bouwden.

Het verschil is dat deze installatie echt bedoeld is om componisten ermee te laten werken. Het is ook de reden waarom Wouter Snoei veel tijd heeft gestoken in het schrijven van een computerprogramma waarmee componisten meteen aan de slag kunnen.

Tijd voor een luistersessie. Met enkele klikken op een laptop begint de eerste compositie, een werk van Barbara Ellison. De ervaring is spectaculair. Bij het luisteren blijkt dat je bijzonder nauwkeurig hoort waar ieder geluid zich ten opzichte van jou bevindt. Als de componiste de geluiden laat rondbewegen, krijgt het geheel zelfs een psychedelisch kantje.

De eerste kennismaking is zo verrassend dat je onwillekeurig meer aandacht besteedt aan de ruimtelijke effecten dan aan de muziek zelf. Pas vanaf het tweede stuk, een compositie van Yannis Kyriakides, is de verwondering genoeg weggeëbd om je volop te concentreren op de compositie.

Kyriakides kiest behalve voor elektronische klanken ook voor samples met gesproken tekst, die klinken als fragmentjes uit een Assimil-taalcursus. Hij bouwt daar een labyrint van stemmetjes mee die langs alle kanten voor, achter en naast je opduiken. Wouter Snoei test de mogelijkheden van het systeem met geluiden die zich verplaatsen en tegen het einde zelfs een monumentale geluidsmuur optrekken die de luisteraar lijkt in te sluiten.

De drie composities gebruiken dezelfde klanken en zelfs dezelfde stijl als zoveel andere elektronische componisten. Niet de inhoud is vernieuwend, maar wel de fysieke impact. Snoei: „Geluid wordt hier ineens iets heel fysieks. Je moet als componist anders gaan denken over geluid: een relatie tussen twee geluiden is immers ook steeds een relatie tussen de posities ervan.”

► *Wave Field Synthesis* staat opgesteld tijdens de ISCM-dag van November Music. Gent, de Bijloke, 16 november.

► www.novembermusic.net
► www.gameoflife.nl

VRT moet komende jaren fors besparen

De VRT moet de komende jaren fors besparen op de exploitatiebudgetten. Dat zal ook gevolgen hebben voor het personeel.

Van onze redacteur Leo Bonte

Hoeveel er bij de VRT bespaard moet worden, is nog niet helemaal duidelijk. De krant *De Tijd* meent te weten dat het budget met minstens 20 procent naar beneden moet. De radionetten zouden gemiddeld 20 procent moeten besparen, bij de televisienetten kan dat oplopen tot 30 procent. Aan de personeelsbudgetten wordt niet geraakt, er zou de komende jaren zelfs ruimte zijn voor een kleine loonsverhoging.

Toch hebben de besparingen ook gevolgen voor het personeel. Er komen geen naakte ontslagen, maar wie op pensioen gaat of de VRT verlaat, zal niet zomaar vervangen worden. Daardoor zouden jaarlijks zo'n 70 banen verdwijnen. Volgens de gedelegeerd bestuurder Piet Van Roe zijn de berichten nog voorbarig. De maatregelen maken deel uit van het Ondernemingsplan 2007 dat volgende week maandag op de Raad van bestuur besproken zal worden. Pas in december wordt het ter goedkeuring voorgelegd.

De vakbonden zijn tevreden dat er geen naakte ontslagen zullen vallen. „Als vakbond moeten wij in de eerste plaats de collectieve belangen van het personeel behartigen. maar we zijn na-

tuurlijk ook bezorgd over de toekomst van de openbare omroep”, zegt ACOD-secretaris Marc Kerki. „We vrezen dat de besparingen gevolgen zullen hebben voor de kwaliteit van de programmering en bijgevolg de sterke positie van de VRT zullen aantasten.”

In de wandelgangen van de VRT worden de besparingen in verband gebracht met de (dure) contracten die ex-directeur televisie Aimé Van Hecke de voorbije jaren afgesloten zou hebben. Marc Kerki blijft voorzichtig: „Als er in het verleden fouten zijn gemaakt, mag dat niet op de kap van het personeel worden geschoven.”

JAARLIJKS KUNNEN TOT 70 PERSONEELSLEDEN AFVLOEIEN

Enkele weken geleden haalde CD&V-er Carl Decaluwé in het Vlaams parlement ook al fors uit naar de voormalige VRT-topman Tony Mary, omdat die de voorbije twee jaar de reserves van de VRT opsoupeerde voor structurele uitgaven. De huidige problemen worden vooral veroorzaakt doordat de voormalige VRT-directie geld van de normale budgetten afleidde naar nieuwe digitale projecten, zoals Ketnet Kick, de nieuwssite vrtnieuws.net, de ontwikkeling van de digitale platformen en interactieve tv-projecten. De Vlaamse regering vond dat de VRT een katalysator moest zijn voor de digitalisering in Vlaanderen. Maar in de beheersovereenkomst waren daarvoor

geen middelen voorzien. De VRT financierde de investeringen onder meer met de meerinkomsten uit de kabelcontracten, de verkoop van programma's en merchandising. Maar dat bleek niet voldoende. Voormalig topman Tony Mary ging ervan uit dat het een *going concern*-operatie was en dat de Vlaamse regering hiervoor extra middelen zou uittrekken in de nieuwe beheersovereenkomst. Maar die zijn er niet gekomen.

Mary wijst de verantwoordelijkheid voor de huidige besparingsronde van de hand: „De transfers van de operationele middelen naar de digitale projecten zijn terug te vinden in alle ondernemingsplannen van de voorbije jaren. Die plannen zijn telkens goedgekeurd door de raad van bestuur en de Vlaamse overheid was perfect op de hoogte. Zij heeft de VRT toegelaten om een digitale onderneming te worden, maar zegt nu dat het niet meer kan.”

De gedelegeerd bestuurder wil daar niet op reageren. „Wij concentreren ons op de beheersovereenkomst 2007-2011”, zegt woordvoester Hilde Debackere. „Daarin staat zwart op wit dat de VRT zijn kostenstructuur moet reduceren en progressieve efficiëntieverbetering moet realiseren.”

De nieuwe VRT-directie wil dat realiseren door synergieën te creëren tussen televisie, radio en nieuwe media. Ook de digitalisering zal volgens Van Roe tot nieuwe productieprocessen leiden die moeten toelaten om rationeler te werken.

► www.standaard.be/vrtherstructureert